51ste jaar. — N° 57-58. Zaterdag, 14 Mei 1904.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franc* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar
Twee » » **5** »
Een » » **4** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centmen per drukregel
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. de drukregel.

WETGEVENDE KIEZINGEN

Stemt zoo !

Helleputte	•
Desmaisières	•
Vroonen	•
SUPPLÉANTS	
Vroonen	•
Desmaisières	•
Helleputte	•

De dag der algemeene kiezingen nadert met rassche schreden. Morgen veertien dagen, zondag 29 Mei, zullen de kiezers van het Arrondissement Tongeren-Maeseyck bijeen geroepen worden ten einde te beslissen aan welke handen zij de verdediging hunner zedelijke en stoffelijke belangen willen vertrouwen. Verscheidene kandidatenlijsten bevinden zich in tegenwoordigheid. Eene socialiste lijst, eene liberale lijst,— de lijst van M. Gielen — zonder de Daensisten lijst mede te rekenen, over dewelke sinds eenige dagen insgelijks een weinig spraak geweest is.

* * *

Voorzeker slaan de socialisten den bal deerlijk mis, zoo zij zich inbeelden dat hunne omwentelingsprincipen de minste kans hebben bij onze christene en deftige limburgsche bevolkingen voet te kunnen vinden.

De limburgsche kiezer is vooral christelijk en geloovig.

Fier en onbewimpeld, oefent hij den heiligen Godsdienst zijner vrome voorvaderen. Ook is hij met lijf en ziel gehecht aan onze nationale instellingen die aan ons dierbaar vaderland drie vierden eeuw vrede, voorspoed en geluk verzekerd hebben.

Neen, driemaal neen, de limburgsche kiezer wil niets gemeens hebben met de partij der wanorde en der sociale omwenteling, met de partij die vooral voor doel heeft zoowel het Geloof als het Koningdom te doen verdwijnen.

* * *

Voorzeker zullen de verstandige kiezers van het arrondissement Tongeren-Maeseyck geen verhoor leenen aan die dwaze beweringen der socialisten, die in tijd van kiezing luidop komen verklaren dat zij niet vijandig aan den Godsdienst zijn.

« *Wij zijn tegen den godsdienst niet* », zullen zij zeggen, en gansch België door is het ordewoord gegeven, van op den buiten te gaan spreken, maar van voorzichtig te zijn en bovenal niet uit te vallen tegen den Godsdienst.

Als de vos de passie preekt,
Boerkens wacht uw ganzen.

Zij zijn tegen den godsdienst niet !

Laat ons dat eerst onderzoeken :

Bebel, de patriark der socialisten, windt geene doekskens aan zijne goddeloosheid. Op 31 December 1881, verklaarde hij het volgende in den Duitschen Rijksdag :

« Op hetgeen men hedendaags het godsdienstig gebied noemt, streven wij TOT DE GODSVERLOOCHENING ! »

En hoe zijn Bebels' discipelen, de belgische socialisten gesteld ?

Nog zoo lang niet geleden wierd er in hun midden gezeid : « Wij hebben geenen godsdienst, geene kerk meer noodig ; wij schaffen God af ; aan God gelooven, is eene domheid. »

In den Nederlandschen landdag te Gent in 1877, liet een socialistisch spreker zijne liefdevolle gevoelens verstaan voor de dienaars van den godsdienst, op de volgende zotaardige wijze :

« 't Zal ons vermaak zijn den doodstrijd der » priesters te zien. Neergeworpen in de goten der » straten, zullen zij van honger sterven, langzaam, » verschrikkelijk, en dat voor onze oogen. Daar » zal onze wraak zijn ! En voor het genot van deze » wraak, voor eene enkele flesch Bordeauxwijn, » verkoopen wij geerne onze plaats in den hemel. » Wat zeg ik ? Den hemel ! Neen willen wij niet ! » Wij vragen de hel, met al de wellusten die haar » voorafgaan. Den hemel laten wij aan den God » der papen en aan hunne armzaligen. »

Vandervelde zei in zijne voordracht te Gent, (1 October 1895) : « Alle geloof moet vernietigd worden en daarom zijn de socialisten vrijdenkers geworden en hebben machtige helpers gevonden in een deel der liberale partij. »

Anseele schreef in « Vooruit » (3 Juli 1893) : « De christenen of geloovigen mogen niet meer bestaan. *De kerken, de kloosters, de kapellen moeten afgebroken en in gruis geslagen worden.* »

Het fransch blad der Belgische socialisten, « le Peuple », schreef in 1893 : « Wij kunnen aan God niets anders geven dan onze verachting en vervloeking » en eenige dagen later : « Het is een der grootste plichten van het socialism en van alle mannen van vooruitgang dit eeuwenoud monster, het christendom, te vernietigen. »

Het « Volksrecht », ander orgaan onzer socialisten, schreef in 1893 : « De geloovigen moeten ervan overtuigd zijn dat wij zoowel de omverwerping van het altaar als van den troon en van het kapitalism beoogen ».

Zij zijn tegen den godsdienst niet !

Waarom te Gent en te Brussel laten zij hunne kinderen niet doopen ?

Waarom verwijderen zij de priesters van het sterfbed der zieken ?

Waarom die burgelijke begrafenissen ?

Waarom verbieden zij aan hunne volgelingen te trouwen in de kerk ?

Waarom vragen zij te Gent, te Brussel en te Antwerpen dat de Zusters van Liefde uit de Hospitalen zouden gebannen worden, en vervangen door nieuwmoodsche zusters van Liefde ?

Zij zijn tegen den godsdienst niet ! en waarom beletten zij hunne kinderen hunne eerste communie te doen ?

Alle jaren is er te Gent en te Brussel, in den tempel der socialisten, een burgerlijk feest voor de kinderen, die belet worden hunne eerste communie te doen. Die dag eindigt te Brussel met een avondfeest in den schouwburg, en te Gent met een wandelingske in den dierentuin.

De socialisten zijn tegen den Godsdienst niet !

In 't arrondissement Brussel geven zij een propagandablad uit, onder den schijnheiligen titel van *De Ploeg*. Over eenigen tijd gingen drie socialistische leurders, langs Herffelingen naar Heykruis, overal op hunnen doortocht « De Ploeg » onder de deur der huizen steken.

Om wel te toonen wat voor mannen zij zijn, hebben die propagandamakers op hunnen weg een kapelleken verwoest en bij middel van steenen, het beeld van den H. Joseph, dat er in stond, het hoofd afgesmeten. Aan het klooster der zusters Ursulinnen, te Heykruis, wierpen zij met steenen naar het Onze Lieve Vrouwebeeld, dat daar boven de ingangpoort staat. Verder hebben zij nog een groot kruisbeeld bij middel van stokslagen verbrijzeld, en met de stukken er van liepen zij triomfantelijk rond.

En 't zijn zulke mannen die wij aan het hoofd van ons land zouden stellen. Nooit ! Driemaal nooit !

* * *

In de maand October laatsleden, tijdens de tongersche gemeentekiezingen, wier uitslag eene der schitterendste overwinningen was welke onze partij ooit behaalde, hebben wij hier, in onze stad, de nauwste verbroedering tusschen liberalen en socialisten zien heerschen. Aanhangers der roode vod en partijgangers van 't blauwe vaandel trokken, hand en hand, ten strijde ter verdelging van alles wat, aan ons katholieken, het dierbaarst is : de godsdienstige vrijheid en de christelijke opvoeding der jongere geslachten.

Waarom is dat aandoenend akkoord, dat tijdens onze gemeentekiezingen tusschen liberalen en socialisten bestond, heden om zeep, daags voor onze wetgevende kiezingen ? Waarom bestaat er heden eene socialiste en eene liberale lijst, daar er, voor de gemeentekiezingen, maar eene enkele oppositielijst bestond, die zoowel door de tongersche liberalen als door de tongersche socialisten ondersteund werd ?

Ziedaar eenige eenvoudige vragen welke wij aan het geuzenbladje stellen en op dewelke wij zeer tevreden zouden zijn het liberaal orgaantje te zien antwoorden.

* * *

Onder godsdienstig oogpunt, bestaat er hoegenaamd geen verschil tusschen de socialisten en de liberalen.

Inderdaad, het liberalismus is de vader van het socialismus.

Ja ! over eenige dagen begroette het de liberale grondstelsels die het vormden, en door het orgaan van Smeets riep het in de kamer :

« Ik heb eertijds gezeid dat het de liberalen zijn die het geloof ontnomen hebben aan het volk.

» En ik houd het staan. Nochtans, bemerkt het, ik ben geen partijganger van het godsdienstig onderwijs voor het volk. En ik bedank de liberalen van aan het volk zijn geloof in God te hebben ontnomen ! »

Mijnheer Hymans wilde tegenspreken en betwistte dit gezegde, maar ten uiterste gedreven, keek het kind den vader in de oogen, en het vonnis klonk, en viel loodzwaar op de liberale partij neder.

« Welhoe ? Hoeveel keeren hebt gij ons gezeid, dat indien er niets bestaat in den hemel, wij het recht hebben, hier op de wereld te genieten ? Ja, indien de verklikden zich tot het socialism hebben gewend, is het omdat gij, liberalen, ons hebt voorgehouden dat er niets is na de dood, en de werklieden hebben gedacht, dat het beter was op de wereld dan hierboven het paradijs te winnen. »

Dat is klaar en duidelijk en de geschiedenis zal die woorden opnemen, tot eeuwige schande der Belgische liberale partij. Vandervelde zei het even klaar over eenige jaren in de Kamer :

« Wanneer de liberalen aan 't volk gezeid hebben : gij moet aan den hemel niet gelooven ; wanneer zij op de deur hunner werkhuizen geschreven hebben : God komt hier niet binnen ; wanneer zij 't wereldlijk en geheel onzijdig onderwijs hebben ingericht, hebben zij gewerkt om datgene te doen verdwijnen, dat wij aanzien als de grootste hinderpaal tot het verwezentlijken onzer wenschen, den Godsdienst. Zij hebben voor ons den weg gebaand. »

Ja, 't is door het ongodsdienstig onderwijs dat de liberalen den weg gebaand hebben voor het socialismus : Anseele getuigt het. « Vooruit » zei dat hij ondersteund wierd door de oudleerlingen der gemeenteschool van Gent.

En aan de « Flandre Libérale » riep hij andermaal toe in « Vooruit » :

« Het zijt gij, die ons geleerd hebt de Kerk te vermaledijden, en het verleden te haten. Gaat voort met uw werk ! Sticht onzijdige scholen en liberale werkerskringen, gij vermenigvuldigt daarmede niets anders, dan kweekerijen van socialisten. »

Aan Mijnheer Woeste, die hem vroeg in de Kamers, waarom de socialisten geene scholen bouwden, antwoordde M. Vandervelde :

« De staatsscholen zijn ons voldoende. »

Te Charleroi riep hij uit :

« Allen zijn wij tot het socialism gekomen na eene liberale opvoeding ontvangen te hebben. »

Maar, wat hebben de liberalen gedaan tegen onzen H. Godsdienst die toch zoo nauw aan het hart van den waren Vlaming ligt ?

Zijn het de liberalen niet die den naam van God uit de troonrede gebannen hebben ?

Zijn het de liberalen niet die den *Te Deum* afgeschaft hebben ?

Zijn het de liberalen niet die den pauselijken nuntius schandelijk weggezonden hebben ?

Zijn het de liberalen niet die verklaarden in eene openbare kiesvergadering te Antwerpen dat een der schepenen dezer stad een echt liberaal was, omdat hij zijne kinderen niet liet doopen, noch hunne eerst communie doen liet ?

En in eene andere kiesvergadering, gehouden te Brussel, hebben wij niet hooren zeggen dat M. Crocq van Brussel, geen rechtzinnige liberaal was, omdat hij zijne dochter had laten trouwen voor pastor en kerk ?

M. Finet werd verworpen als kandidaat, omdat hij bougies geplaatst had aan de vensters van zijn kasteel, wanneer de H. Sacramentsprocessie voorbij ging !

Zijn het de liberalen niet die de priesters verwijderen van het sterfbed der zieken ?

Zijn het de liberalen niet die de burgerlijke begravingen ingericht hebben, en die te Brussel en te Antwerpen de kinderen der gemeentescholen verplichten zulke begravingen bij te wonen ?

Zijn het de liberalen niet die banketten ingericht hebben op Goeden Vrijdag, waar er niets opgediend wierd dan verkensvleesch ?

Zijn het de liberalen niet die Robijn, den weggestampten bestierder van Cempuis, leeraar benoemden in de nieuwe hoogeschool van Brussel ?

* * *

En dat men zich niet inbeelde dat de tongersche liberalen minder haatdragend, minder ongodsdienstig zijn dan de liberalen der groote steden.

Waar heeft men ooit iets zien gebeuren dat aan het volgende feit kan vergeleken worden ?

In den tijd lieten de tongersche geuzen twee gendarmen eenen kapelaan van O. L. Vr. kerk op te volgen, die de laatste Sacramenten aan eenen stervenden ging toedienen. Op het oogenblik dat de priester de kamer van den zieke verliet, trokken de gendarmen erin om zich rekening te doen geven van hetgeen er kwam te gebeuren.

* * *

Maar dit is nog alles niet. Een ander kapelaan van O. L. V. kerk had eenen stervenden bezocht. 's Anderdaags beschuldigde het geuzebladje hem aan de vrouw van den zieke gezegd te hebben : « *Als gij uw kind uit de officieele school terugtrekt, zal uw echtgenoot genezen ; anders zal hij sterven.* »

En het geuzenbladje voegt erbij : « Het gouvernement en het schoolenkwest, dat weldra te » Tongeren zal komen zetelen, zullen zich gelasten » het licht over deze zaak te maken en de noodige » maatregelen te nemen. »

Deze hatelijke aanklagingen bereikten hun doel, en toen het schoolenkwest hier te Tongeren kwam zetelen, werden onze eerbiedwaardige geestelijken gedwongen er voor te verschijnen, als waren zij kwaaddoeners geweest !

En de verbintenis in den tijd door de tongersche liberalen aangegaan van de Hospitalen te verwereldlijken en de belofte van de uitmuntende school der Zusters van Maria af te schaffen, den dag dat zij de meesters zouden zijn, ziedaar nog feiten die klaar en welsprekend getuizen over de gevoelens welke onze tegenstrevers bezielen.

* * *

De vereenigde krachten van het kwaad zouden in ons Arrondissement nogtaans machteloos zijn het hoofd op te heffen, indien zij zich in tegenwoordigheid van eene enkele katholieke lijst bevonden.

Maar er wordt nog eene andere lijst aan de stemmingen der kiezers aangeboden.

In ons nummer van 9 April laatsleden hebben wij den heden taagschen politieken toestand van ons Arrondissement doen kennen.

Wij achten het nuttig dit artikel nogmaals onder de oogen onzer lezers te stellen.

Ziehier wat er in dit artikel gezegd werd :

« Eene volledige kandidatenlijst, de namen dragende van MM. Helleputte, Desmaisières en Vroonen, wordt aan de stemmen der kiezers aangeboden.

M. Gielen heeft aan MM. Helleputte en Desmaisières laten weten dat hij weigerde zich met hen als kandidaat aan te bieden, zoo deze heeren niet de verbintenis aannamen de stemming boven de lijst niet meer aan te bevelen. Hij heeft alzoo met onze twee achtbare uittredende volksvertegenwoordigers afgebroken en eene plaats op de lijst open gelaten.

MM. Helleputte, Desmaisières en Vroonen hebben besloten zich samen als kandidaten voor te stellen.

Dit besluit is met de grootste voldoening op al de punten van het arrondissement vernomen geworden en men kan zeggen dat het heel en gansch de wenschen onzer vrienden beantwoordt. Deze lijst is verzekerd te zegepralen.

De bewering van M. Gielen bestaat hierin, dat ieder kandidaat van eene lijst moet kunnen voor zijne rekening de stemmen der kiezers afvragen. Maar zulke handelwijze is heel en gansch tegenstrijdig met den teks en den geest der wet.

M. Gielen heeft getracht zijne denkwijze door de Kamer doen aan te nemen. Met dit doel heeft hij M. de Trooz, Minister van Binnenlandsche zaken, geïnterpelleerd. Doch M. Gielen heeft moeten bestatigen dat hij, bij de rechterzijde, geenen weerklank vond.

M. Féron heeft, in een wetsvoorstel, de gedachten van M. Gielen samengevat. Hij heeft niet meer bijval gehad.

Voorzeker kan, noch wil iemand de kiezers beletten gebruik te maken van een recht welk de wet hun toekent. Doch daar tusschen, en tusschen de jacht op persoonlijke stemmen in te richten, bestaat er een afgrond.

Wat beteekent eene lijst wier kandidaten zich onderling bij de kiezers bestrijden, ten einde hunne stemmen gaan af te smeeken, ten nadeele hunner strijdgenooten ? Zulks ware de strijd niet meer tusschen partijen, maar in den schoot eener zelfde partij.

Dat de tegenwoordige wet zeer onvolmaakt is, wij zijn gereed het aan te nemen. Doch zoo lang zij niet zal gewijzigd zijn, moet ze gevolgd worden en het is onder haar gezag dat de kiezingen moeten plaats hebben.

De wensch naar eene volledige en oprechte eendracht tusschen de katholieken is algemeen, het gansch arrondissement door.

Dat M. Gielen verkozen heeft met zijne beide collegas af te breken, eerder dan aan zijne gedachten te verzaken, zulks is zijn recht en niemand kan denken hem daarover te beknibbelen. Doch zoover gaan tot, voor het kiezerskorps, de lijst te bevechten, samengesteld uit zijne beide collegas en M. Vroonen, zulks is eene zware fout. Zulks is verdeelingswerk plegen en het spel onzer tegenstrevers maken. »

Tijdens de indrukwekkende vergadering der katholieke kiezers die den 10 April in de Concordia plaats had en op dewelke de kandidaturen onzer vredelijst zoo geestdriftig toegejuicht werden, legde onze achtbare Volksvertegenwoordiger M. Helleputte, met het overgroot talent dat hem kenmerkt, den politieken toestand van ons arrondissement uit. Aan zijne honderde aanhoorders bewees hij hoe M. Gielen eene plaats op onze lijst opengelaten had en hoe M. Emile Vroonen thans die plaats bekleedde.

Ten einde deze kwestie in een volledig licht te stellen, gaf M. Helleputte lezing der briefwisseling die tijdens het samenstellen der katholieke lijst plaats greep.

Wij deelen hier de slotrede van de merkwaardige redevoering van M. Helleputte, alsook de bewijsstukken waarvan spraak, mede.

Het Spijt mij, MM. op de gezegden van M. Gielen te moeten terug komen. Ik had liever, zooals ik UEd. in mijne eerste aanspraak zegde, de feiten van het verleden aan het verleden gelaten. Het is altijd zeer onaangenaam eenen collega, eenen politieken partijganger, te moeten bestrijden. Maar M. Gielen dwingt er mij toe.

Het is overigens het recht van M. Vroonen dat het door UEd. wel bekend zij hoe hij eene plaats op onze lijst heeft genomen. Het is ook uw recht van te weten of er in de beweringen van M. Gielen een grond van waarheid ligt.

Ziehier dus de stukken die de feiten vaststellen zooals ze zijn. Gij zult er uit besluiten dat M. Vroonen op onze lijst eene plaats bekleedt die open stond, dat hij niemand heeft weggedrongen. Gij zult er ook uit besluiten dat het stelsel van den Poll in iedere gemeente door M. Gielen zelf als onpraktisch beoordeeld wierd.

Op 6 November 1903 ontving ik van M. Fl. Deploige eenen brief waarin het volgende te lezen stond :

Tongeren, den 6 November 1903.

Mijn dierbare Volksvertegenwoordiger,

« Uw collega M. Gielen heeft mij over eenige dagen gelast u zijne inzichten te doen kennen aangaande de aanstaande wetgevende kiezing. Hij heeft mij verklaard, — met verzoek u dit mede te deelen — dat hij slechts dan nog zou kunnen aannemen op de lijst te staan waar gij met M. Desmaisières op plaats neemt, wanneer het in de kiesvergaderingen, meetingen, inzendbrieven, enz., niet stipt verboden werd aan de kandidaten hunne partijgangers het stemmen aan 't hoofd der lijst vooruit te zetten ; men zou alleen de kiezers kunnen aanwakkeren voor de katholieke lijst te stemmen, zonder de wijze om voor deze lijst te stemmen te bepalen, en namelijk zonder de stemming aan het hoofd der lijst aan te bevelen.

Indien gij en M. Desmaisières deze voorwaarden niet aanneemt, dan zou M. Gielen betreuren zich te moeten van u beiden scheiden en hij zou te onderzoeken hebben in welke voorwaarden hij zich aan het kiezerskorps voor zou stellen.

(get.) FLORENT DEPLOIGE. »

Eenige dagen na de heropening der Kamer op 23 November 1903, vergaderde ik met MM. Desmaisières en Gielen. Van het onderhoud dat wij hadden werd een verslag opgesteld door ons drie onderteekend en waarvan de inhoud luidt als volgt :

« MM. Desmaisières, Gielen en Helleputte hebben zich vergaderd den 23 November, ten einde zich te onderhouden over de aanstaande wetgevende kiezing in het arrondissement Tongeren.

M. Helleputte geeft lezing van den brief hem door M. Deploige toegezonden en door denwelken deze verslag geeft eener mededeeling hem door M. Gielen gedaan met verzoek ze te doen geworden aan MM. Desmaisières en Helleputte. M. Gielen erkent dat de brief van M. Deploige getrouw zijne gedachte weergeeft.

M. Desmaisières en M. Helleputte doen opmerken dat deze mededeeling door M. Gielen gedaan, gelijk staat met eene afbreking en eene weigering zich nog met hen op eene zelfde lijst voor te stellen.

Dit oordeel is gegrond op de feiten welke plaats vinden bij de kiezing van 1900. M. Gielen kon niet denken dat zij voor 1904 een systeem zouden aannemen dat zij zoo levendig en om zoo goede redenen hebben bestreden in 1900.

M. Gielen antwoordt dat zijne gedachten eenvoudig deze is van de volledige toepassing der wet te verzekeren en hij ontkent de feiten op dewelke MM. Desmaisières en Helleputte zich verhalen aangaande de kiezingen van 1900.

Hij betreurt ten zeerste dat MM. Desmaisières en Helleputte niet met hem willen eens zijn omtrent zijne zienswijze.

Brussel, den 23 November 1903.

(get). J. HELLEPUTTE, H. GIELEN,
C. DESMAISIÈRES. »

Gij ziet dus, heeren, dat M. Gielen met ons afbrak en er zoo eene plaats open kwam op onze lijst.

M. Gielen zegt heden dat het maar in geval onze lijst zou bestreden geworden zijn door andere katholieke kandidaten, dat hij wilde verbieden van te stemmen boven aan de lijst te laten aanbevelen. Hij is mis en zijn geheugen brengt hem in dwaling.

ZEEAVONTUREN.

17de VERVOLG.

Over drie jaar, op zijn hoogst, dient uw buit, zooals gij het noemt, of de interest daarvan, om uwe belastingen te betalen, en uwen kleermaker, uwe huishuur en uw clubgeld, en zijt gij, wat de biographie noemen zou ; een eerbiedwaardig lid van de maatschappij.

— Hebt gij wel eens een mensch gedood, Jerry ? vroeg Wilbur. Neen ? Nu, dan moet gij dat eens doen — gij moet hem in een eerlijken strijd, man tegen man, dooden ; zie eens, welken invloed dit op u heeft, en kom dan bij mij terug. Dan zullen wij verder spreken.

Middernacht was lang voorbij. Wilbur stond op.

— Wij zullen een kellner bellen, zegde Ridgeway, en zorgen, dat wij eene kamer voor u zullen krijgen. Morgen vroeg kan ik u kleederen genoeg bezorgen.

Min of meer verbaasd staarde Wilbur hem nu aan.

— Wel, zegde hij. Ik moet naar den schoener gaan. Ik kan de koelies niet den geheelen nacht alleen aan boord laten.

— Gij wilt toch op dat uur niet naar boord gaan ?

— Zeker !

— Wel — maar — maar gij zult doodverkoud worden.

Wilbur staarde Ridgeway aan ; toen knikte hij hulpeloos en zegde half luid :

— Och, wat zou het baten ? Ik kan het hun toch niet duidelijk maken. Goeden nacht. Morgen vroeg, zegde ik u.

— Wij komen u met ons allen op uw jacht opzoeken, riep Ridgeway hem na.

Op Wilbur's fluiten kwam Jim hem met de sloep halen. Toen hij over de verschansing stapte, kwam Moran hem tegemoet.

— Dezen nacht heb ik zelf de wacht genomen, zegde zij. Hoe is het aan wal, kameraad ?

— Wij zijn nu teruggekeerd tot de wereld van kleine dingen, Moran, zegde Wilbur. Maar morgen vroeg vertrekken wij, en zoeken de plaatsen op, waar alles zijne normale grootte heeft.

— Daar ben ik blij om, kameraad.

— Laat ons hier op het halfdek gaan, vervolgde Wilbur. Ik heb u een voorstel te doen. Moran legde haren arm om zijnen schouder, en samen gingen zij naar achter. Een half uur lang besprak Wilbur ernstig zijne plannen met haar ; en toen hij haar vertelde, dat er oorlog was en zij op kaapvaart zouden uitgaan, kwam hij in geestdrift. Zijn gelaat gloeide, zijn oogen glinsterden.

Opeens brak hij af.

— Maar neen ! riep hij. Gij begrijpt het niet, Moran. Hoe zoudt gij dat kunnen — gij, die in een vreemd land geboren zijt. Het gaat u niet aan.

— Kameraad ! kameraad ! riep Moran, met de handen op zijne schouders. Gij begrijpt er niets van — gij begrijpt mij niet. Weet gij dan niet — ziet gij niet ?... Uw volk is nu het mijne. Uw geluk alleen maakt mij gelukkig. Gij hadt gelijk, gedeeld geluk is dubbel. En uw verdriet is het mijne, juist zooals ik de uwe ben, liefste. Uwe vijanden zijn mijne vijanden, en uw strijd is de mijne.

Snel trok zij zijn hoofd naar haar toe en kuste hem.

Des morgens hadden beiden slechts één ding in het hoofd : vertrekken, waarheen dan ook. Moran was geheel ongeschikt voor het leven in eene beschaafde maatschappij en de zucht naar avonturen en daden was plotseling over Wilbur heen gekomen en hij kon er geen weerstand aan bieden. Zij zouden naar San Francisco gaan, hunnen buit verkoopen, de « Bertha Millner » als een kaapvaarder uitrusten, en weer in zee steken. Zij hadden er over gesproken, of het wel verstandig zou zijn met zulk een klein vaartuig Kaap Hoorn om te zeilen, doch Moran had alle verantwoordelijkheid op zich genomen.

— Ik ken het schip door en door, zegde zij tot Wilbur. Het is zoo goed als nieuw. Laat ons maar maken dat wij hier weg geraken.

Doch tegen tien uur, juist toen zij alles in orde wilde brengen om te vertrekken, raakte Hoang Wilbur's arm aan.

— Ik zie een klein stoombootje ; het komt snel hierheen.

Inderdaad naderde een sleepbootje en het lag het volgende oogenblik langs zijde. Aan boord waren Jerry, Nat, Ridgeway, Josie Herrick en eene oudere dame, welke Wilbur nauwelijks herkende als de getrouwde zuster van jufvr. Herrick.

— Wij komen uw jacht zien ! riep jufvr. Herrick, toen het bootje tegen den schoener boosde. Mogen wij aan boord komen ?

Zij zag er allerliefst uit met hare rose blos, haren witten rok, wit lederen schoentjes en haar matrozenhoedje. De heeren droegen wit flanellen kostumen.

— Mogen wij aan boord komen ?

Wilbur was verbijsterd.

— Goede hemel ! mompelde hij. O, zeker, voegde hij er in wanhoop bij.

Het gezelschap klom op de verschansing.

— O ! zegde jufvr. Herrick, terwijl zij opeens bleef staan.

Dekken, masten, verschansing — alles was bedekt met zwart slijk en vet ; de zeilen waren grijs van het vuil ; een zonderlinge geur van traan en teer, van eten en opium, van Chineesche lampkes en visch, die te drogen hing, vervulde de lucht. Hoang en Jim, tot den gordel naakt, hun steert om den hals gewonden, om er geen last van te hebben, brachten de sloep op hare plaats en riepen elkander onverstaanbare klanken toe.

Jufvrouw Herrick's zuster was niet aan boord gekomen. De drie bezoekers, Jerry, Ridgeway en Josie, stonden zenuwachtig op elkander gedrongen, met de ellebogen tegen het lijf gedrukt, als om iedere aanraking met het vuil te vermijden en hunne witte kleeren staken geweldig af tegen het morsige slijk van den schoener.

— O ! herhaalde jufvr. Herrick angstig en half de oogen sluitend. Wat moet gij hebben uitgestaan ! Ik dacht dat gij zoo iets als een jacht hadt. Zóó hadt ik het mij niet voorgesteld.

Daar kwam opeens Moran van achter het fokkezeil te voorschijn, en bleef in plotselinge verbazing staan met hare duimen in den gordel.

Zij droeg nog altijd manskleeren en leerzen tot de knie. Het blauw wollen hemd was aan den hals open, en de opgerolde mouwen lieten hare armen bloot. In haren gordel stak haar Scandinavische dolk. Zij had geen hoed op en hare zware vlasblonde vlechten vielen tot ver over haar gordel.

Jufvrouw Herrick schrikte en Moran zag Wilbur vragend aan. Wilbur raapte al zijnen moed bijeen.

— Jufvrouw Herrick, zegde hij, dat is Moran, Moran Sternersen.

Met uitgestoken hand deed Moran een stap naar haar toe. Geheel verbijsterd, legde Josie hare nauwgehandschoende vingers in de vereelde hand, en zag zenuwachtig op naar Moran.

— Het is — het — het is mij een waar genoegen, met jufvr. Sternersen kennis te maken, zeide zij op flauwen toon.

Langen tijd daarna had Wilbur het tafereel nog voor oogen, Josie Herrick, klein, met haar wit kleed, zóó uit de handen van hare kamenier ; en Moran, de zeeroover en de dochter van honderd Vikings, hoog boven haar uitsteken, met hooge leerzen en gordel aan, en statig Josie's handje in haar krachtige vuist sluitend.

San Francisco !

Twee dagen lang had de « Bertha Millner » de kust opgevaren, tegen noordenwind en stortzeeën in.

De warmte, de stilte, de kalme, slaperige rust van de Magdalenabaai, de tropische hemel, het witte, verschroeide strand, de prachtige opgang en de kleurrijke ondergang der zon, het betooverende mysterie van den purperen nacht met zijn glans van sterren en maan, — dat alles had nu plaats gemaakt voor de branding en het onophoudelijk voorbijvliegen van tallooze grijsgroene golven, die zwijgend langs den schoener giegen, en wier toppen soms oversloegen in uitbarstingen van wit schuim, of tegen den spiegel brekend, het dek overstroomden met een stofregen als van ijs.

Het was koud en soms sloten dichte nevelen de geheele waterwereld in.

In het water volgden rijen zwarte heuvelen elkander op : vuurtorens verrezen : wolken rook getuigden van voorbijgaande stoombooten ; en eenmaal ontmoetten zij een groot zeeschip met volle zeilen, dat langzaam en gemakkelijk voortzeilde op een zee, die den schoener deed dansen.

Eindelijk daagden de Farallones in het Noorden op, dan kwam de fluitboei, en op den middag van een grauwen buiigen dag, onder fallen wind en hevigen regen, juist vijf maanden na haar vertrek, liet de « Bertha Millner » het anker vallen in de Golf van San Francisco, ongeveer vijfhonderd el van de ligplaats der Reddingsboot.

Het schip was hier nog altijd drie of vier mijlen van de stad en de kaai. Maar Moran wilde in geen geval dichter bij de beschaafde wereld zijn, en Wilbur wilde liefst, al was het maar voor een dag, het opzien vermijden, die naar bij meende, de wederverschijning van de « Bertha » zou te weeg brengen.

Hij dacht tevens dat er op het kleine schip een fortuin van 100.000 dollard geborgen was, en dat het veiliger was, dit niet bekend te maken, eer de buit veilig aan wal gebracht en verkocht kon worden.

Dagen en weken had Wilbur verlangd naar deze terugkomst. Hij had zich voorgesteld hoe het zou zijn als hij zich vertoonde in zijn club en in de huizen, waar hij vroeger ontvangen werd : doch zoodra het anker was nedergelaten, gevoelde hij opeens een zonderlingen afkeer.

De nieuwe mensch, die zoo plotseling in hem scheen ontwaakt te zijn, de Wilbur, die stuurman was op de « Bertha Millner », die bij Moran behoorde, meende, dat hij in het stadsleven niets zou kunnen zien, wat hem behaagde.

Hij verkoos het beweeglijke dek van eenen schoener, en de zeewinden, en den geweldigen Oceaan, en den horizon, die hem altijd ontvlood ; dat zegde hij tot zichzelven en dat geloofde hij.

Wat kon de stad hem bieden ? Welke vermaken ? Welke genietingen ? Hij had zich losgerukt uit den kalmen cirkelgang van het gewone alledaagsche leven.

Hij had de macht leeren kennen van groote, eenvoudige, primitieve aandoeningen ; hij had met zeeschuimers aan ééne tafel gezeten ; hij had den woesten, snellen storm van onbeteugelde hartstochten gezien en gevoeld hoe den dood vlak langs hem ging als eene koude luchtstrooming. Het oude leven in de stad trok hem niet meer aan. Wilbur geloofde in alle oprechtheid, dat hij geheel veranderd was. Hij meende, dat hij voortaan, evenals Moran, een zeeman, een vrijbuiter zou zijn, en zijn verder leven met haar zou doorbrengen aan boord van hunnen schoener. De geheele wereld zou voor hen open liggen ; het vasteland en de groote zeeën zouden hen dienen ; niemand zou hun in den weg treden. Zij beiden behoorden bij elkander. Als zij maar eenmaal buiten de baai waren, zouden zij steden en kleine dingen achter zich laten, en alleen met hun beiden blijven ; alleen in de groote wereld van het romantische.

Omstreeks een uur na hunne aankomst, terwijl Hoang en de matrozen bezig waren met de zeilen en de sloep, zegde Moran tot Wilbur :

— Het is maar goed dat wij binnen zijn, kameraad ; het weerglas gaat hard naar beneden en de wind wakkert aan uit het westen ; wij krijgen storm. De eb begint spoedig en tegen wind en getij waren wij nooit binnen gekomen.

— Moran, zegde Wilbur, ik ga aan wal, hier, naar de statie ; daar hebben wij een telefoon, zie maar die draden. Eer ik iets kan doen, moet ik andere kleederen hebben, want als ik in dit pak in Kearney street kwam, weet ik niet wat er zou gebeuren. Ik zal Langley en Michaels opbellen — dat is de grootste apotheek van de stad — en zeggen dat zij den agent naar hier sturen om over den grijzen amber te spreken. Wij moeten de matrozen eerst uitbetalen ; dus zoodra wij ons geld in handen hebben, kunnen wij gaan zorgen voor de uitrusting van de « Bertha ».

Moran had geen lust hem naar de statie van de reddingsboot te vergezellen. Voor gesloten huizen was hij bang. Het zien van San Francisco in de verte had haar reeds onrustig gemaakt, zelfs in de haven gevoelde zij zich niet op haar gemak. Wilbur zag dat zij zich als een gevangene voelde. Toen hij haar het Palace hotel gewezen had — op dien afstand een grijs vierkant, boven de omringende daken uitstekend, had zij binnensmonds gemord.

— En daar kunnen menschen leven ! Lieve hemel ! Waarom kruipen zij niet liever in de konijnenholen ? Kameraad, hoe spoedig kunnen wij weer uitzeilen ? Ik haat deze stad.

Wilbur vond den kapitein van de reddingsbootstatie aan het eten. Het was een krachtig gebouwd, knap man, die meer had van militair dan van een zeeman. Hij had den schoener reeds door zijnen kijker opgenomen en herkend, en vroeg dadelijk aan Wilbur naar kapitein Kitchell. Wilbur vertelde hem zooveel als noodig was, doch vernam, dat het bericht van zijne terugkomst, reeds lang van Coronado getelegrafeerd was, en dat hij zeker de held van den dag zou zijn.

(Wordt voortgezet.)